

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Factsheet

Zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag

Jeugdwet en gemeente

Deze factsheet maakt onderdeel uit van een aantal factsheets dat betrekking heeft op de organisatie van de zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag buiten het ziekenhuis. Doel van deze factsheets is om inzicht te geven in de regelgeving over zorg voor ernstig zieke kinderen buiten het ziekenhuis. De factsheets zijn opgesteld in samenwerking met een groot aantal partijen die betrokken zijn bij de zorg voor kinderen.

De factsheets over zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag:

1. Algemeen
2. Zorgverzekeringswet (Zvw)
3. Wet langdurige zorg (Wlz)
4. Persoonsgebonden budget en zorg in natura (Zvw)
5. Jeugdwet en gemeente
6. Gebruikelijke zorg

Deze factsheets bieden basisinformatie. Elke situatie in de zorg voor zieke kinderen is uniek. Betrokken partijen moeten altijd samen bekijken wat het beste past in de individuele situatie.

Het Juiste Loket kan daarbij ondersteuning bieden. Het Juiste Loket biedt informatie over de wet- en regelgeving in de zorg, waaronder de zorg voor kinderen. Iedereen die betrokken is bij de zorg voor kinderen met een intensieve zorgvraag kan bij het Juiste Loket terecht voor vragen: de ouders van het kind, de betrokken zorgverleners, verzekeringsmedewerkers, scholen, of ambtenaren van de gemeente. De medewerkers van het Juiste Loket kunnen ook informatie geven over de wijzingen in de regelgeving, zoals bijvoorbeeld over de vraag welke zorg via welke wet geregeld kan worden. Zij kunnen meedenken over een specifieke situatie en kunnen partijen wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Meer informatie

www.denieuwepraktijk.nl/praktijkteams/juiste-loket/
Telefoon: 030 789 78 78, e-mail: meldpunt@juisteloket.nl

Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verantwoordelijk voor het organiseren van voorzieningen om kinderen en hun gezin bij problemen met dagelijkse activiteiten te ondersteunen en begeleiden. Denk hierbij aan problemen met het opgroeien/opvoeden en psychische problemen/stoornissen, die zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie hinderen.

Gemeente zijn dus ook verantwoordelijk voor de begeleiding en de verzorging van kinderen die door verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke problemen niet zelfredzaam zijn. Wat betreft de verzorging aan kinderen zijn er drie uitzonderingen wanneer de gemeente niet verantwoordelijk is:

1. Indien de verzorging bij jeugdigen verband houdt met de behoefte aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop, dan valt die zorg onder de Zorgverzekeringswet;
2. Kinderen met een indicatie voor de Wlz (zie factsheet Wet langdurige zorg).
3. Kinderen met palliatief terminale zorg. Hierbij organiseert de zorgverzekeraar het geheel aan verzorging en verpleging.

Vanaf 1 januari 2018 is veranderd onder welke omstandigheden kinderen verpleging en/of verzorging vanuit de Zorgverzekeringswet kunnen krijgen. 2018 was een overgangsjaar en sinds 1 januari 2019 is de verandering definitief.

Het kan ook voorkomen dat een kind enerzijds medische verzorging vanuit de Zorgverzekeringswet ontvangt en anderzijds begeleidende verzorging vanuit de Jeugdwet ontvangt. De kinderverpleegkundige indiceert of er sprake is van medische verzorging vanuit de Zorgverzekeringswet. In deze gevallen is het belangrijk dat gezin, gemeente en kinderverpleegkundige (organisatie) contact met elkaar hebben om de zorg/hulp aan het kind en het gezin af te stemmen.

Gemeenten zijn nooit verantwoordelijk voor de verpleging. Verpleging valt voor alle kinderen onder Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg.

1. Wat wordt in de Jeugdwet verstaan onder verzorging?

Activiteiten op het gebied van de verzorging bij jeugdigen tot 18 jaar zijn gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL). ADL zijn de handelingen die mensen dagelijks in het gewone leven verrichten. Een jeugdige die als gevolg van beperkingen ADL-verrichtingen niet zelf kan doen, zal hulp nodig hebben. Het gaat om bijvoorbeeld hulp bij het zich wassen, aankleden, het zich verplaatsen in zit- of lighouding, eten en drinken en het toedienen van orale medicatie. Het kan gaan om zowel het overnemen ("lijfsgebonden") van deze activiteiten als om het ondersteunen bij deze activiteiten ("handen op de rug").

2. Valt de verzorging voor kinderen die verpleging krijgen vanuit de Zvw, ook onder de verantwoordelijkheid van de gemeente?

De verzorging aan kinderen kan zowel onder de Zorgverzekeringswet vallen als onder de Jeugdwet:

- Indien de verzorging bij jeugdigen verband houdt met de behoefte aan geneeskundige zorg of een hoog risico daarop, valt die zorg onder de Zorgverzekeringswet;
- Indien de verzorgende handelingen bij jeugdigen gericht zijn op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), valt die zorg onder de Jeugdwet.

Afhankelijk van de situatie is dus of de zorgverzekeraar of de gemeente verantwoordelijk voor het organiseren en bekostigen van de verzorging. Ook een combinatie is mogelijk.

Het is mogelijk dat een kind tegelijkertijd hulp krijgt vanuit de Jeugdwet (begeleiding en/of verzorging) en vanuit zijn zorgverzekering (verpleging en/of verzorging). Het is belangrijk dat, wanneer deze situatie zich voordoet, er contact wordt gelegd met alle betrokken partijen (gezin, gemeente, kinderverpleegkundige en zorgverzekeraar). Zodat gezamenlijk bekeken kan worden welke zorg precies nodig is en hoe die zo kan worden georganiseerd dat er voor kind en gezin de best passende zorg wordt geboden.

Bij kinderen die palliatief terminale zorg ontvangen, wordt de verzorging bekostigd en georganiseerd vanuit de Zorgverzekeringswet. De gemeente heeft hierbij geen rol. De gemeente kan wel een rol hebben bij de begeleiding van dit kind.

3. Waar valt de begeleiding voor deze kinderen onder?

Er zijn twee soorten begeleiding:

- Ten eerste is er begeleiding die samenhangt met geneeskundige zorg. Het gaat dan bijvoorbeeld om het kunnen omgaan door het kind en door het gezin met de ziekte van het kind, met de complexe verpleegkundige handelingen (beademing etc.) en de effecten hiervan op de ontwikkeling en opvoeding van het kind. De begeleiding die samenhangt met geneeskundige zorg wordt gezien als verpleging en valt daarom ook onder de verpleging in de Zvw.
- Ten tweede kan het gaan om begeleiding die is gericht op het zelfstandig functioneren van kinderen. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om begeleiding bij opvoed- en opgroei-problematiek, woonbegeleiding, hulp bij gedragsproblemen, hulp bij communiceren met anderen, etc. Deze begeleiding valt voor alle kinderen onder de Jeugdwet.

4. Hoe is de toegang geregeld tot de zorg en ondersteuning die onder de Jeugdwet valt?

Hoe de toegang tot zorg en ondersteuning (jeugdhulp) is georganiseerd, verschilt per gemeente. In veel gemeenten regelt het sociaal wijkteam de toegang tot jeugdhulp. Jeugdhulp is ook mogelijk met een verwijzing van een huisarts, jeugdarts of medisch specialist. Uw gemeente kan u precies vertellen hoe de toegang is georganiseerd.

Dit is een uitgave van

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres

Parnassusplein 5 | 2511 vx Den Haag

Postadres

Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag

Telefoon 070 340 79 11

Telefax 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

februari 2019